

Сидоренко І.А.

викладач кафедри АМТС №1

НТУУ «КПІ імені І.І. Сікорського»

м. Київ, Україна

ВИДИ СТИЛІСТИЧНИХ ФІГУР, ЗАСНОВАНИХ НА ПРИНЦИПІ ПОВТОРУ, В СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ДРАМАТИЧНИХ ТЕКСТАХ

Повтором називається стилістична фігура мови, яка складається з повторення звуків, слів, морфем, синонімів або синтаксичних конструкцій в умовах достатньої тісноти ряду, тобто, досить близько, щоб бути помітними читачу [1, с. 244]. Так само, як і інші стилістичні фігури, які посилюють виразність художньої мови, повтори представляють собою цілеспрямоване відхилення від нейтральної синтаксичної норми, для якої досить однократного вживання слова.

Основна функція повторів – це передача значної додаткової інформації емоційності, експресивності та стилізації. Крім того, вони виступають важливим засобом зв'язку між реченнями.

В текстах сучасних драматичних творів повтор зустрічається досить часто і слугує засобом індивідуалізації, типізації та увиразнення реплік персонажів.

При аналізі повторів, які зустрічаються в драматичних текстах, були виділені наступні стилістичні фігури: ампліфікація, анаклаза, анафора, антитеза, гемінація, градація, епаналепсис, епіфора, поліптотон, полісиндетон, просаподосис, симплока, хіазм.

Ампліфікація – стилістичний прийом, який полягає в насиченні думки синонімами, епітетами, однорідними членами речення, повторами синтаксичних конструкцій, риторичних фігур тощо. Ампліфікація сприяє посиленню виразності та експресивності мовлення:

I think he is still lost. I think he is very lost.

Against a lie. A great, awful lie.

Анаклаза – звуконаслідування, речитатив, скандування окремих слів, висловів, речень. В драмі анаклаза покликана надавати фразі певного емоційного забарвлення і звертати на неї увагу читача:

And I – I cracked him right across the face.

I got nothing to give him, Charley, I'm clean, I'm clean.

Isn't that – isn't that remarkable?

Анафора – це стилістична фігура, яка базується на повторенні початкових частин (звуків, слів, синтаксичних побудов) суміжних відрізків мовлення (слів, рядків, строф, фраз). Зокрема, Г.Я. Солганік зазначає, що підкреслено емоційний, експресивний характер мають паралельні зв'язки, посилені анафорою (єдинопочатком), яка посилює значення множинності. З її допомогою повторюваний член речення (слово або словосполучення) зазнає сильного змістового виділення, підкреслюється логічно та емоційно [3, с.166]:

*What's she is talking about? What's she mean? What is she trying to do to us?
What is everybody doing to us.*

You complain about the farm, you complain about the school, you complain about Karen, and now you have what you want and you are still looking for something to complain about.

Антитеза визначається як зіставлення діаметрально протилежних думок, тверджень тощо. Для створення антитези автори драми часто використовують антоніми та антонімічні звороти:

We live close together and we live far apart.

It blesseth him that gives and him that takes.

If you have seen one heart attack, you have seen them all.

Гемінація являє собою повторення слова з метою експресивного насичення думки, а також для підкреслення драматичності висловлювання:

Why did you do it? I search and search and I search, and I can't understand it.

Har, help him! Jesus ... help him ... help me, help me, I can't bear to look at his face!

Градація в драмі – це поступове наростання, що прямує до найвищої точки. В ній закладено механізм поступового, від частини до всеохопного осягнення об'єкта, на який спрямовано увагу читача. В драматичних творах градація дозволяє передати глибокі переживання персонажа в хвилину потрясіння:

....and you are very young, you are too young. Too young entirely.

I am a fool, a nasty, bitter.

As much as all the words in all the books in all the world.

Епаналепсис – повтор слів, які закінчують відрізок мови, повторюється на початку наступного відрізка мови. Дана стилістична фігура покликана виділити головну ідею репліки:

Oh – I don't know. I don't know as she was nervous.

That –that Martha and I are in love with each other. In love with each other.

Епіфора – повтор кінцевого елемента (слів або словосполучень) в декількох висловлюваннях. В драматичних творах епіфора використовується як для підсилення змістовності, так і для звукового забарвлення фрази:

You want to do it? I hate to do it.

But it will. You know it will.

Поліптотон – це стилістична фігура, для якої характерне повторення слів у різних граматичних формах. У драматичних текстах поліптотон надає висловлюванням емоційної маркованості:

They just don't like me. They never have liked me.

But I did love you. I do love you.

Полісиндетон – така побудова вислову, коли всі (або майже всі) однорідні члени речення пов'язані між собою одним і тим же союзом. Багатосполучниковість дозволяє акцентувати увагу на окремих компонентах мовлення драматичних текстів, увиразнювати їх:

Well, Mortar said that Dobie was jealous of them, and that she was like that when she was a little girl, and that she'd better get herself a beau of her own, and that she never wanted anybody to like MissWright, and that was unnatural.

I went out walking and I saw the flowers and they looked pretty and I didn't know it was late.

And your women and your car and your apartment, and you will retire me for life!

Просаподосис – повний або модифікований повтор важливих слів, речення чи строфи, якими починається твір, у його кінці. Такий повтор пов'язаний з акцентуванням уваги читача на певній думці:

Are you content, Nap? You are a success, aren't you? Are you content?

I gave you an order! Biff, come back here or I'll beat you! Come back here! I'll whip you! I gave you an order...

Симплока – фігура, яка характеризується поєднанням анафори й епіфори за умови різної середини:

No, Grandma, don't do that. Please don't do that. Please let me stay.

There is nothing I mean to do, nothing I want to do. There is nothing anybody can do.

Хіазм визначається як стилістична фігура зворотнього синтаксичного паралелізму, у другій половині якого наявний зворотній порядок слів. Знайдені приклади демонструють, що у текстах драми хіазм покликаний підкреслити стан безнадійності та безвиході персонажів:

Bricks and windows, windows and bricks.

Pop, I am nothing! I'm nothing, Pop!

Результати дослідження показують, що анафора є найбільш вживаною стилістичною фігурою, заснованою на принципі повтору в сучасних англійських драматичних текстах.

Література

1. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык: Учебник для вузов. / И. В. Арнольд. – 8-е изд. – М.: Флинта: Наука, 2006. – С. 244-250.
2. Словник тропів і стилістичних фігур / автор-укладач В.Ф. Святовець. – К.: ВЦ «Академія», 2011. – 176с.
3. Солганик Г.Я. Стилистика текста: учеб. пособие / Г.Я. Солганик. – 9-е изд. – М.: Флинта: Наука, 2009. 256 с.